

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ćwiczenia terenowe z przyrodniczych i kulturowych podstaw waloryzacji terenu, topografii w turystyce i obóz sportowy

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Turystyka i rekreacja		Cykl dydaktyczny 2025/26	
Specjalność -		Kod zajęć 07TIRS.12P.03890.25	
Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Grzegorz Borkowski		
Prowadzący zajęcia	Grzegorz Borkowski		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia terenowe: 80, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z metodyką organizacji letnich obozów
C2	Omówienie metodyki przygotowania i prowadzenia terenowych zajęć rekreacyjnych dla osób w różnym wieku i o różnym poziomie sprawności fizycznej, w tym organizacji wycieczek rowerowych i kajakowych, a także festynów rekreacyjnych
C3	Zapoznanie studenta z zasadami udzielania pierwszej pomocy
C4	Praktyczne zastosowanie wiedzy z zakresu metod oceny środowiska przyrodniczego i kulturowego dla potrzeb turystyki. Wiedza ta obejmuje praktyczne opanowanie właściwych metod oceny walorów rzeźby terenu, szaty roślinnej, wód powierzchniowych oraz krajobrazu turystycznego.
C5	Poznanie metod pomiarów terenowych oraz metod nawigacji podczas prowadzenia wycieczek turystycznych.
C6	Zapoznanie studenta z historią, kulturą oraz tradycjami regionu
C7	Zapoznanie studenta z najważniejszymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi regionu
C8	Ukazanie związków turystyki z innymi dziedzinami gospodarki w regionie

Wymagania wstępne

- wiedza i umiejętności z Podstaw rekreacji
- wiedza ogólna z zakresu metod waloryzacji terenu dla potrzeb turystyki i wypoczynku
- wiedza ogólna z zakresu topografii w turystyce
- podstawowa wiedza z zakresu historii i geografii Polski

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawową terminologię z zakresu turystyki i rekreacji oraz zasady organizowania i realizowania imprez różnego typu	TIR_K1_W07, TIR_K1_W16	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W2	ma podstawową wiedzę dotyczącą psychicznych i fizjologicznych mechanizmów czynności ludzkich	TIR_K1_W10	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W3	posiada wiedzę dotyczącą przyrodniczych i kulturowych walorów regionu	TIR_K1_W23	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W4	zna powiązania pomiędzy turystyką a kulturą i historią regionu	TIR_K1_W03, TIR_K1_W09	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W5	posiada wiedzę dotyczącą wpływu dziedzictwa kulturowego regionu na jego atrakcyjność turystyczną	TIR_K1_W09	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W6	zna główne nurty w architekturze i sztuce i ma wiedzę na temat najważniejszych twórców i ich dzieł	TIR_K1_W09	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W7	ma wiedzę na temat metod oceny środowiska i waloryzacji jego zasobów, w tym krajobrazu dla potrzeb turystyki i wypoczynku	TIR_K1_W21	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	potrafi obsługiwać rekreantów podczas imprez rekreacyjnych	TIR_K1_U04	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U2	potrafi współpracować w zespole, pełniąc różne role, umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z planowaniem i podejmowaniem profesjonalnych działań	TIR_K1_U15	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U3	potrafi dokonać opisu walorów odwiedzanego regionu	TIR_K1_U09, TIR_K1_U12, TIR_K1_U13	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U4	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk turystycznych oraz analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności gospodarczej	TIR_K1_U05, TIR_K1_U07	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U5	zna rodzaje i skale odwzorowań kartograficznych, sposoby uogólniania treści mapy oraz wynikające z tego nieścisłości.	TIR_K1_U03, TIR_K1_U11	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U6	potrafi wykorzystywać opracowania kartograficzne podczas pracy w terenie oraz wykonywać niezbędne obliczenia na mapach.	TIR_K1_U11	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U7	potrafi wykorzystywać metody oraz urządzenia wspomagające pracę z mapą jak również nawigację w terenie	TIR_K1_U11	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U8	samodzielnie wykonuje tematyczne opracowania kartograficzne służące organizacji turystyki i rekreacji.	TIR_K1_U11, TIR_K1_U15, TIR_K1_U20	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, uczenia się przez całe życie	TIR_K1_K02	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
K2	odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy	TIR_K1_K05	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Gry i zabawy rekreacyjne	W1, U1, U2, K1	Ćwiczenia terenowe
2.	Organizacja wycieczki (rowerowej, kajakowej)	W1, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
3.	Podstawowe pojęcia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wykorzystanie zdobytej wiedzy w ramach zajęć praktycznych na fantomach.	W2, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
4.	Historia i tradycje kulturowe regionu	W4, W5, W6, U2	Ćwiczenia terenowe
5.	Walory przyrodnicze i kulturowe regionu	W3, W5, W6, U3	Ćwiczenia terenowe
6.	Kierunki zmian zjawisk turystycznych i ich związki z gospodarką regionu	W1, U4	Ćwiczenia terenowe
7.	Metody waloryzacji środowiska przyrodniczego, w tym krajobrazu dla potrzeb turystyki i wypoczynku	W7	Ćwiczenia terenowe

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Pojęcia z zakresu treści mapy, rodzajów odwzorowań kartograficznych. Szczególny nacisk kładziony jest na: - zapoznanie z zasadami generalizowania treści mapy i wynikającymi z tego nieścisłościami, - wskazanie różnic pomiędzy stosowanymi układami współrzędnych - zapoznanie z zasadami interpretacji treści mapy.	U5, U6, U7	Ćwiczenia terenowe
9.	Wykorzystanie odwzorowań kartograficznych w praktyce podczas prowadzenia wycieczek.	U5	Ćwiczenia terenowe
10.	Wykorzystanie metod obliczeniowych podczas pracy z mapą oraz obsługa urządzeń wspomagających nawigację w terenie.	U5, U6, U7	Ćwiczenia terenowe
11.	Wykorzystanie urządzeń pomiarowych do budowy bazy danych służącej wykonaniu samodzielnego opracowania kartograficznego mającego służyć wykorzystaniu podczas organizacji turystyki i rekreacji.	U5, U6, U7, U8	Ćwiczenia terenowe

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Wykład konwersatoryjny, Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Warunkiem zaliczenia jest: - obecność w pełnym wymiarze godzin, - przedstawienie pełnej dokumentacji ćwiczeń terenowych (terenowe podkłady kartograficzne, szkice i notatki), - wykonanie opracowań kartograficznych i tekstowych. Zaliczenie na podstawie średniej ocen cząstkowych uzyskanych za wykonane prace i zadania. Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) - od 90% punktów 2. dobry plus (db plus; 4,5) - od 80 % punktów 3. dobry (db; 4,0) - od 70 % punktów 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) - od 60 % punktów 5. dostateczny (dst; 3,0) - od 50 % punktów 6. niedostateczny (ndst) - poniżej 50% punktów

Literatura

Obowiązkowa

1. Choiński A., 2000: Jeziora kuli ziemskiej, Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa (wybrane fragmenty)
2. Choiński A., 2007: Limnologia fizyczna Polski. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań (wybrane fragmenty)
3. Kosiński W., 1999: Geodezja. Wydawnictwo SGGW, Warszawa (wybrane fragmenty)
4. Paślawski J. (red. nauk.), 2006: Wprowadzenie do kartografii i topografii. Wydawnictwo Nowa Era, Redakcja Kartograficzna, Wrocław (wybrane fragmenty)
5. Przewłocki S., 1998: Geodezja dla inżynierów. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa (wybrane fragmenty)
6. Przewłocki S., 2002: Geodezja dla kierunków niegeodezyjnych. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa (wybrane fragmenty)
7. Saliszczyk K. A., 2003: Kartografia ogólna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa (wybrane fragmenty)
8. Atlasy geograficzne (wybrane fragmenty)
9. Siwiński W. Pluta B. (red.): Teoria i metodyka rekreacji. AWF Poznań, 2010 (wybrane fragmenty)
10. Trześniowski R.: Zabawy i gry ruchowe. WSiP Warszawa, 2008 (wybrane fragmenty)
11. Andres J (red.): Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa. Podręcznik dla studentów. PRR, Kraków 2011 (wybrane fragmenty)
12. – Kulczyk S., 2013, Krajobraz i turystyka. O wzajemnych relacjach, WGiSR, UW, Warszawa (wybrane fragmenty)
13. Młynarczyk Z., Zajadacz A., 2008, Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki, t. 1. Przyrodnicze zasoby turystyczne i metody ich oceny. Seria Turystyka i Rekreacja – Studia i Prace nr 1. Wyd. Naukowe UAM, Poznań (wybrane fragmenty)
14. Młynarczyk Z., Zajadacz A. (red), 2009, Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki. t. 3. Walory i atrakcje turystyczne. Potencjał turystyczny. Plan rozwoju turystyki. Seria Turystyka i Rekreacja – Studia i Prace nr 3. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań (wybrane fragmenty)
15. Maluśkiewicz P., Ziemia konińska, Apels , Konin (wybrane fragmenty)
16. Mikos v Rohrscheidt A., Turystyka kulturowa, GWSHM Milenium, Gniezno (wybrane fragmenty)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia terenowe	80
Inne	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
TIR_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwijania wiedzy i umiejętności, ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, uczenia się przez całe życie
TIR_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przygotowania się do swojej pracy
TIR_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się nowymi technologiami informatycznymi w zakresie tematycznych baz danych i informacji turystycznej
TIR_K1_U04	Absolwent/ka potrafi obsługiwać turystów i rekreantów w różnych typach obiektów turystycznych oraz podczas imprez turystycznych i rekreacyjnych
TIR_K1_U05	Absolwent/ka potrafi dokonywać obserwacji i interpretacji zjawisk turystycznych, analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności turystycznej
TIR_K1_U07	Absolwent/ka potrafi identyfikować uwarunkowania rozwoju turystyki
TIR_K1_U09	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także innych źródeł danych, przy zastosowaniu technik multimedialnych
TIR_K1_U11	Absolwent/ka potrafi posługiwać się opracowaniami kartograficznymi w pracach związanych z przewodnictwem i pilotażem turystycznym
TIR_K1_U12	Absolwent/ka potrafi charakteryzować wybrane regiony turystyczne Polski, Europy i świata
TIR_K1_U13	Absolwent/ka potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu turystyki i rekreacji i powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów dotyczących aktualnego stanu, jak i planów rozwoju turystyki
TIR_K1_U15	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, współpracować z innymi osobami w trakcie prac zespołowych
TIR_K1_U20	Absolwent/ka potrafi wykonać proste zadania badawcze lub ekspertyzy pod kierunkiem opiekuna naukowego
TIR_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie przyczyny i przebieg różnych procesów społecznych, ich wpływ na zróżnicowanie przestrzeni, krajobrazu oraz zachowań międzyludzkich
TIR_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie podstawową terminologię z zakresu turystyki i rekreacji, jej źródła oraz zastosowanie w obrębie nauk przyrodniczych i społecznych
TIR_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie główne nurty w architekturze i sztuce, zna najważniejszych twórców i rozumie interpretację ich dzieł
TIR_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy psychicznych i fizjologicznych mechanizmów czynności ludzkich
TIR_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie zasady organizowania ruchu turystycznego, imprez turystycznych różnego typu; obsługiwanie turystów na poszczególnych etapach podróży turystycznej
TIR_K1_W21	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane metody oceny środowiska i waloryzacji jego zasobów dla potrzeb turystyki i wypoczynku, zasady analizy procesów kształtujących środowisko; promowania wiedzy z zakresu ochrony przyrody
TIR_K1_W23	Absolwent/ka zna i rozumie zróżnicowanie regionów turystycznych Polski, Europy i świata